

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijaške velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristoone petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Ruski vspehi na kongresu.

Z Dunaja 17. julija. [Izv. dop.]

Rusi in z njimi drugi Slavjani bali so se zelo, da slavne ruske zmage ne bodo dovolj uvažene na berlinskem kongresu. Bali smo se, da diplomatije raznih evropskih držav stojeci na podlagi pariške pogodbe ruskemu zahtevanju o spremembi v orijentu ne bodo soglašali se. Vsaj smo vendar morali dan na dan čitati in slušati raznih evropskih vele-vlastij grožnje, da se „morajo ruskej ekspanzivnosti meje staviti,“ da se nikakor ne sme pritrčiti, da bi Ruska za svoje zmage smela žeti in spraviti sad svojega navora. Da se Slavjanstvu, ki se je na takov „nevaren“ višek postavilo po ruskem junaštvu, mora streti glava, ker „od slavjanske strani preti nevarnost vesoljne Evrope.“

Take in jednake tirade čitali smo vedno in vedno v Slavjanstvu protivnej žurnalistiki. Razen tega plašilo je duhove Slavjanstva angleško protirusko oroževanje, vznemirjevalo turško figamoštvo, katero, sklopivši pogodbo san-štefansko z Rusom, in oprostivši se opasnosti ruskega vmarširanja v Carigrad, jelo je upati na angleško vojno pomoč v skrajnem trenutku turškega poruševanja.

Po velikem trudu ruske in nemške diplomacije sešel se je kongres. Od tega shoda evropskih diplomatov si Slavjanstvo nij mnogo nadejalo. Sè strahom smo zri, kako se nam Slavjanstva neprijatelji rogajo, češ, vse rusko krvoprolitje bode zahman, kajti diplomacija ne bode privolila pod nikacimi pogoji v ruske zahteve.

In glej! trpeče Slavjanstvo našlo je, kedo bil bi to verjel, v diplomatih kolikor toliko podpore. Nij se šlo na dnevni red čez slavne ruske bitke, čez Slavjanstvo in trpeče njega ude pod tiranstvom turškim. Dasi se nij vse doseglo, kar bi bili iz srca želeli vsi prijatelji slavjanske ideje, doseglo se je ipak dovolj, da, doseglo se je več, nego so nam slaba predznamenja kongresa obetovala.

Baš dohajajo iz Petrograda telegrami, ki nam povedo, kako sodi ruska žurnalistika o vspehih ruske diplomacije na berlinskem kongresu. Iz teh telegrafičnih posnetkov uvodnih člankov ruskih največjih in najvplivnejših žurnalov soditi je, ka je Rusija v Berlinu več dosegla, nego se je nadejala. Tako na primer izjavlja se „Agence Russe“: „Čim dalje se primerja vspehe berlinskega kongresa z od carja zaznamovanim vojnim namenom, tim preje mora se dospeti do uverjenja, da se je dosti doseglo in za zdaj dovolj. Zboljšala se je ne samo osoda kristijanskim narodom na Balkanu, dosegle so se tudi garancije za avtonomne institucije, ki so tudi tam, kjer avtono-

mija nij še absolutna, postavljene pod neposredno in veljavno kontrolo Evrope. Ta rezultat ima sam uže dovolj vrednosti. Ali kongres je učinil še več. Dogovoril je tudi definitivno od Turčije pripoznano neodvisnost Rumunske, Srbske, Črnogore, odstop Ardahana, Karsa in Batuma Rusiji; kakor tudi, dase je Rusiji povrnila v pariškej pogodbi vzeta Besarabija. Ali kongresu zljubilo se je storiti še več: otvoril je pot do sporazumljenja mej Angleško in Rusko, vspeh, ki bi bil radi miroljubivih posledic najpovoljnější.“ — —

Doseglo se je torej na berlinskem kongresu več, nego je bilo pričakovati.

Vendar se mora trditi, da tudi berlinski kongres orientalnega vprašanja nij rešil. Dokler ima Turčija ped zemlje v Evropi, tako dolgo ne bo definitivnega miru v orijentu.

Slavjani ipak moramo za zdaj zadovoljni biti s tem, kar smo sè silami in težavami dosegli. Konstelacija vele-vlastij je spremenljiva, in Jugoslavjani sami, ali s pomočjo Rusije znado se osvoboditi tekom časov popolnem.

P.

Slovanska zavednost v našej vojski.

Pod naslovom „Živio Strosmajer“ prinaša „Politik“, od 17. t. m. članek, v katerem naglašja, kako se je narodna slovanska zavednost razširila v našej vojski. Tudi angleški dopisnik v „Manchester Guardianu“, ki je bil v Pragi, Zagrebu, Dubrovniku in Ljubljani, prepričal se je tega in to konstatira. Magjarski polki nima, pravi dopisnik, toliko magjarskega duha kakor slovanski polki slovanskega.

In to je res, to smo z veseljem opazovali zlasti zadnji čas tudi mi pri vseh polkih, v katerih so naši domači fantje. Ne smemo menda vsega povedati, kaj smo slišali in videli, ali zaupanje naše v našo narodno existenco nam je vsled tega jako vzrastlo.

Zatorej z veseljem tudi mi bilježimo, da so naši vojaki le z narodnimi barvami vagone kinčali, slovensko govorili, slovenske pesni peli, da je godba le slovanske davorije igrala (celo v nemškutarskej kazini, tako da so kazinarji dolge obraze delali). Hrvatskega polka Leopolda vojaki pak so na Zedanem mostu slučajno mimo potujočega hrvatskega rodoljuba, škofa Strosmajerja izpoznavši, burno „živio“ klicali mu, in godbo prisilili, da je igrala slovanske pesni. S tako vojsko so torej ne dade kake magjarske muhe dosežati, čas je minil, ideja je močnejša, nego ljudje. Slovan je monarhiji in cesarju zvest, ali on hoče Slovan ostati, on neče sam svojemu rodu groba kopati, kakor bi to radi naši nemškutarji in magjaroni imeli.

Berlinska mirovna pogodba.

(Dalje.)

Art. 3. Knez Bolgarski se od prebivalstva prosto voli in od visoke porte s pri-glasjem velevlasti potrdi. Noben ud vladajoče dinastije evropskih velevlastij ne more biti voljen za bolgarskega kneza. V slučaji, ako se bode kneževsko dostojanstvo izpraznilo, volil se bode novi knez z istimi pogoji in istimi oblikami.

Art. 4. Skupščina bolgarskih veljakov, v Trnovem sklicana, bode pred volitvijo kneza organične postave za kneževino naredila. V krajih, kjer so mej Bolgari tudi Turki, Rumuni, Grki ali druge narodnosti naseljene, bode se tudi na pravice in interese tega prebivalstva ozir jemalo, kolikor se zadeva volitev ter izdelovanja organičnih postav.

Art. 5. Sledeči načrti bodo podlaga javnemu pravu Bolgarske: Razlika ver in verskih izpoznanj ne sme se nikomur očitati kot uzrok izključenja ali nezmožnosti, v kolikor se tiče meščanskih in političkih pravic, pripuščenja k javnim uradom, funkcijam in častnim službam ali izvrševanju različnih rokodelstev in obrtnij, naj si bode v katerem kraji uže hoče. Svoboda in javno izvrševanje je vsem domačinom kakor tudi tujcem zagotovljeno in nobedna ovira se ne sme hierarhične uredbi raznih verskih skupin ali njih razmeri k svojim duhovnim predstojnikom nasproti staviti.

Art. 6. Začasno upravo bolgarsko bode vodil do izvršitve organičnega zakonstva cesarsko ruski komisar. Jeden cesarsko otomanski komisar in tudi ad hoc od družih signatarnih vlastij zdanje pogodbe delegirani konzuli bodo imeli nalogo mu pomagati, ter delovanje te začasne vlade nadzorovati. V slučaji, da se mnenja delegiranih konzulov ne bodo strinjala, odločila bode večina, in ako se tudi soglasje mej to večino in carsko ruskim ali cesarsko otomanskim komisarjem ne bode moglo doseči, izreči morajo zastopniki signatarnih močij v Carigradu v konferenci svoje mnenje.

Art. 7. Začasna vlada se ne more čez devet mesecev raztegniti, računjeno od izmenjave ratifikacij zdanje pogodbe. Kakor hitro se bode organično zakonstvo dovršilo, pojde se precej k volitvi kneza bolgarskega. Kadar bode knez vzpostavljen, zadobi nova uprava svojo moč, in kneževina prične polno uživati svojo avtonomijo.

Art. 8. Trgovske in ladijeplovne pogodbe, kakor vse druge konvencije in dogovori, kateri so se bili mej tujimi vlastimi in mej porto sklenili, ter so denes v moči, vzdržali se bodo v bolgarskej kneževini, in ne sme se čisto nič z ozirom na katero vlast izpremeniti, predno ona tega ne pritrči. Od blaga, ki se bode skozi to kneževino prevažalo, se ne sme pre-

hodnji col jemati. Podložniki in trgovstvo vseh vlastij bodo imeli popolno enakopravnost. Nedotakljivosti in privilegije tujih poddanikov, kakor tudi pravice razsojevanja in varstva konzulov, kakor so s kapitulacijami in navadami postavljene, ostanejo v polni moči toliko časa, da se bodo v soglasji z interesiranimi strankami popravile.

Art. 9. Svota letne danji (tributa), katero bode kneževina bolgarska za vladarski dvor onej banki izplačevala, katero bode visoka porta koncem označila, se bode po dogovoru signatarnih vlastij zdanje pogodbe na konci prvega leta, ko bode nova uprava v moč stopila, določila. Ta danj določila se bode iz srednjega dohodka ozemlja kneževine. Ker bode Bolgarska jeden del javnega dolga državnega nosila, zato bodo vlasti, ko bodo danj ali tribut določevale, tudi na del tega dolga ozirale se, kateri se bode na podlagi pravične razmeri tej kneževini odmeril.

Art. 10. Bolgarska je cesarsko otomanskemu okraju substituirana v svojih bremenih in dolgovih železniške družbi Ruščuk-Varna od dneva izmenjave ratifikacij zdanje pogodbe. Urejenje prejšnjih računov je soglasju mej visoko porto, vlado kneževine in opravištvom te družbe pridržano. Ravno tako je tudi kneževina bolgarska na mesto Turčije postavljena za svoj del onih dolžnostij, katere je visoka porta prevzela nasproti Avstro-Ogerske, kakor tudi nasproti družbi za pridobivanje dobička iz železnic v evropske Turčiji z ozirom na dovršenje in priklopljenje, kakor tudi v oziru na pridobljenje kacega dobička na njenem ozemlju ležečih železnic. Potrebne nagodbe za urejenje tega vprašanja, sklenile se bodo neposredno po mirovnem sklepu mej Avstro-Ogersko, porto, Srbsko in to kneževino.

Art. 11. Turška armada ne ostane več v Bolgarske. Vse stare tvrdnjave se bodo na stroške kneževine v teku jednega leta razdrle ali še preje, če se bode dalo to storiti; krajno vladalstvo bode neposredno za sredstva skrbelo, da se razdenejo, ter ne bode pustilo novih zidati. Visoka porta bode imela pravico po svojej volji ravnati z vojno tvarino in družimi rečmi, katere spadajo otomanskej vladi, kakor tudi z onimi, katere so v podunavskih tvrdnjavah, katere je vsled premirja 31. januarja izpraznila, kakor tudi z onimi rečmi, katere so v utrjenih mestih Šumla in Varna.

Art. 12. Muselmanski lastniki in drugi, ki hočejo osobno zunaj kneževine živeti, pridržijo si lahko tu svoje nepremakljive stvari, katere dajo v najem, ali pa tretjemu v oskrbljevanje. Turško-bolgarska komisija dobila bode nalog, v teku dveh let stvari v oziru na način odvzetja ali porabljevanja visokej porti, državne lastnine in pobožnih ustanov (vakuf) kakor tudi urejati vprašanja, ki se ozirajo na interese privatnih oseb, katere imajo pri tem svoje interese. Kneževinarji bolgarski, živeči v družih delih otomanske države, poddani so otomanskim gospodskam in postavam.

(Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 19. julija.

Cesarjevič Rudolf pojde 1. avgusta v Prago.

Glede okupacije **Bosne** so se dogovorili s Turčijo, katere zdaj Andrassy vodi in vodi, dokončali in nij nobenega zadržka. Tako vsaj pravijo oficijozni listi. Čemu neki ti dogovori!

— Od strani Avstrije, trdi se dalje, bode se vse storilo, da bode imela okupacija miren značaj. Uže proglas na Bošnjake bode baje mir naglašal. — Magjari so še zdaj nevoljni in prorokujejo „slabe“ nasledke za monarhijo iz te okupacije.

Vnanje države.

Iz **Carigrada** javljajo, da pojde voj-ska, ki je bila za otok Kreta namenjena, zdaj na grško mejo, in bode Osman-paša njen poveljnik.

Italijanski odbor „Italia irredenta“, je izdal neki oklic naj se daje za spominke onih, ki so pali v boji za italijansko jedinstvo. V tem oklicu se tudi Avstriji žuga, češ, da se ima še zapoditi „tujec, ki Italijanom še zapira vrata julijskih in retiskih Alp ter zavzema Trst in Trient.“ — Razburjenost mej italijanskim ljudstvom zaradi angleškega vzetja Cipra je velika, nezadovoljnost s Cor-tijem je glasna.

Kakor „Köln. Ztg.“ poroča je **angleški** ministerski svet v svojej seji 17. t. m. načelno sklenil, parlament razpustiti. Kakor smo uže omenili, hoče Beaconsfield navdušenje konservativne stranke vsled svojih uspehov na kongresu in zlasti pridobitve Cipra porabiti pri volitvah, da bi njegova „konservativna“ stranka še večjo večino dosegla.

Nemška vlada je, kakor se piše v „Pol. Corr.“, prepričana, da bode pri volitvah 30. t. m. zmagala s svojimi vladnimi kandidati, ki bodo sprejeli vsako, še tako ostro postavlo zoper socijalne demokrate. Menj gotovo je pa, ali bode nova zbornica tudi davkovsko reformo sprejela, kakor jo hoče Bismark imeti.

Iz **Pariza** se javlja, da je 16. t. m. v Anzin-Denainu mej rudniškimi delavci nastal „štrajk“. 5000 delavcev je delo vstavilo in terja večjo plačo. Vojaki so prišli mir delat. Videti je, da ima štrajk mejnarodni karakter.

Dopisi.

Iz tržaške okolice 16. julija [Izv. dop.] Zopet Vam ne morem nič veselega poročati. Včeraj zjutraj ob 2. uri je nastal hud vihar, in po celej našej dolini je ob jednem vse voda zalila; na hribu pa je Katinaro in njeno okolico toča oplašila, in jako veliko škode naredila. Grozdje od jedne strani je popolnem pobila.

Ljudje tožijo, da so slabi časi, pa vendar zdaj po leti pri tej hudej vročini napravljajo pod milim nebom veselice, namreč velikanske plesse. V nedeljo so imeli tak ples v Dolini, kamor je prišlo mnogo mnogo mladega sveta od vseh stranij. Tu plešejo in pijejo — naposled pa se pretepravajo. Tako so namreč Škedenjski fantje od 10. ure do polnoči mej tepežem skozi Žavlje proti domu rogovili

Vinorejci se bojé, da bodo imeli premalo vina, pa zagotavljam jih, ako bode ljudstvo tako nadaljevalo, imeli ga bodo preveč. Kajti mladi in stari, moški in ženske, pa tudi otroci — se ve da, le človeški izmeček — so se v tem okraju vinu odpovedali, in podvrgli so se betózu (žganju), ali kakor ga tukaj prav za prav imenujejo „miserija“. V Žavljah blizu pošte slovi velik magazin od špirita, in tu je zbirališče te človeške sodrge. Vsak dan, posebno pa ob nedeljah, se vidijo tu lepe prikazni. Posebno se mej temi čestitimi gosti odlikujejo oni, ki s tržaško miserijo hodijo v Žavlje „miserijo“ pit. Ne le moški rokovnjači, ampak celó 12—16letne dekline (bolje rečeno vlačuge), se te „zlate“ kapljice nasrkajo; potem pa po 4 ali več skupaj jako nesramne pesni (se ve da italijanske), proti Trstu prepavajo. Druge se zopet vidi s pobešenimi glavami se ob cesti opotekati, ter na zid ali drevesna debla se naslanjati. Ako je zdaj uže

mladina taka, kaj nam je torej še pričakovati? In policija?

Res je, da beseda pametnega moža dandenes malo izda, pa vendar, ako se o pravem času in na pravem mestu govori, dostikrat dober sad obrodi. Poštenjaki in vrli narodnjaki so Boljunčani, pa imajo tudi pridigarja, ki jim je v nedeljo kaj s krepko besedo razjasneval farizejsko pravičnost; pa blagi mož je malo predaleč zašel s svojega stališča. Nepotrebno je govoriti o rečeh, katerih ljude ne umejo. Za „socijaliste“ se Boljunčani malo brigajo, in tudi mislim, da jih malo poznajo; socijalisti so za Boljunčane tuji tiči, torej naj bi jim čast. gospod rajši kaj od domačih ptičev povedali. Ne manjka nam jih.

Iz Rojana poleg Trsta 16. julija. [Izviren dopis.] Desetletnica, ki jo je napravila naša čitalnica, bila je sijajna, akoravno je slabo vreme odvrnilo najmenj polovico rodoljubov. Bila je vendar ogromna množica navzočna, tako, da so bili vsi prostori prenapolnjeni. Spored se je vršil v redu in točno. Govor predsednika je bil z živio-klici sprejet. Deklamacije je imel g. Lulekov, mlad fant ali iskren. Vso pozornost so obračali na-se izvrstni pevci iz Barkovelj pod vodstvom zaslužnega požrtvovalnega pevovodja gosp. Bartlja. Peli so, da se je bilo čuditi in občinstvo nij nikdar štedilo s ploskom in pohvalo. Deklamacijo „Zgubljeni sin“ je deklamovala gospodična Hakelnova izvrstno. Zapazili smo talent v gospodični, katera bo dika odra rojanske čitalnice. Zagotovljeni smo, da bode tudi izvrstna učiteljica in odgojiteljica okoliških hčerk.

Igra „Zakonske nadloge“ je prav mična, in naši igralci so jo dobro in spretno izvršili. Glavne osebe so bile, ki zaslužijo pohvalo, gg. Wolf in Benčan. Posebno uživa prvi občno pohvalo, ker se trudi in žrtvuje mnogo moči za dramatikko, zadnji pa je vselej dobro tudi na svojem mestu. Gospa Dolinarjeva, uže znana diletantinja, imela je največjo rolo, in dovršila jo v občno pohvalo.

„Jadransko morje“ zapeli so vrli Barkovljani po igri, in ko so končali, nij hotelo ploskanje prenehati.

Ko je dež nehal, pomaknilo se je občinstvo pod milo nebo, lepobarvani balončiči so razsvitavali čarobno v hladnem zraku poslopje, umeteljni ognji pa so žarili rojansko dolino v lep spomin, da je deset let minulo, kar se je v tej dolini slovesno čitalnica odprla, deset let je prošlo, ko se je od nasprotne stranke z prahom in krogli družstvo kadilo v grob, ali nij palo, še stoji in bode še stalo, ter zopet obhajalo 20letnico.

Napivalo se je in govorilo in živio-klici so odmevali daleč. Izpolnili so desetletnico z brzojavi: ustanovitelj in prvi predsednik čitalnice, g. Ivan Zor, živeč v prognanstvu v Černovicah, sè sledečimi besedami: „Kupico moldavskega vina v roki, napijem slavnej hčerki in njenim čestiteljem „na zdar!“ in „živela mnogaja leta!“ Zbrano občinstvo zagrmelo je temu očetu rojanske čitalnice z krepkimi „živio Zor“. Tudi vrli Kropenčanje nijso pozabili denašnje slovesnosti. Poslali so nam brzojav: Društvo „Sloga“ v Kropi čestita rojanske čitalnici k njenej desetletnici in vam vrlim boriteljem za narodnost slovensko na obalih jadranskega morja kliče: Živela čitalnica rojanska! Živela vzajemnost slovanska!“ Da je bil ta brzojav veselo in burno sprejet, skoro nij treba omenjati.

Godba je potem začela igrati in mladina

je rajala, da je bilo veselje gledati radost desetletnice. V drugej polovici noči začelo je ljudstvo počasi zapuščati veseli kraj lepega spomina. Mi pa pristavimo: Le srčno naprej na jadranskih obalah, sprednja straža Slovenstva mora biti trdnjava Slovencev.

Domače stvari.

— (Ljubljansko veteransko društvo) je sklenilo, sl. deželnemu odboru v podporo družinam v vojake odšlih rezervistov svoto denarja izročiti. Nadalje napravi 4. avgusta to društvo v isti namen narodno zabavo na Kozlerjevem vrtu.

— (Odbor za kultiviranje ljubljanskega močvirja) je imel 13. t. m. shod. Prišlo je bilo 20 zastopnikov. Ti so volili za svojega predsednika dr. Jos. Kozlerja, a za namestnika g. Mart. Perucija.

— (Imenovanje.) Finančna direkcija je imevala provizoričnega finančnega koncipista Adolfa Wolfa za definitivnega.

— (Iz Kostanjevice) v Krško se preseli po dovoljenji pravosodnega ministra notar dr. J. R. v Gspan.

— (Štajerska trgovinska zbornica) je sklenila prositi vlado davka oprostitve one obrtnike in trgovce, katere je mobilizacija zadela. Valjda se bode tudi pri nas poklicani faktorji oglasili v enakem smislu ne le za obrtnike in trgovce temuč tudi za kmete.

— (Na celjske gimnaziji) je bilo letos 210 učencev, mej temi 98 Slovencev in ravno toliko (?) Nemcev.

— (Z Dunaja) se nam piše: G. J. Markelj, navdušen Slovenec, napravil je na du najskem vseučilišču profesorski izpit iz matematike in fizike. Vedno več dobivamo Slovenci slovenskih profesorjev iz vseučilišč, kje pak so slovenske gimnazije?

— (Koroški deželni šolski svet) v Celovcu je izdal, kakor beremo v koroškem šolskem listu, knjižico, v kateri se razpravlja, kako naj se nemščina v slovenskih šolah goji. Radovedni smo, kakošna metoda ponemčevanja se tu priporoča.

— (Iz Ormoža) se nam poroča, da se je 16. t. m. tam peljal domači Hartung regiment proti jugu. Prva dva vlaka so nekateri domoljubi s smodkami in pijačo pogostili. Mej vojaki, kateri so imeli slovenske zastave razobešene, je bilo veliko navdušenje za jugoslovanstvo, za svoje brate v Bosni.

— (Na pet let ječe) je bil 15. t. m. v Celji obsojen Janez Dolganoč, ker je iz ljubosumnosti svojega tekmeča ubil.

— (Iz Maribora) pišejo, da je bil 65 letni penzionirani ritmajster Köpl 16. julija z njegovo gospodinjo Kristino Rak vred obešen najden v svojem stanovanju. Slabo denarno stanje je dalo povod temu dvojnemu samoumoru.

— (V Ljutomeru) bode 14. septembra premiiiranje konj; 15. i. m. utegne biti pa dirka in 16. pa premiiiranje goveje živine.

— (Morska vožnja po suhem.) Njega dneva, da ne bi žurnalistični zastopnik nemške inteligencije na Kranjskem „Laib. Tagblatt“ svojemu občinstvu prinesel kakega novega dokaza čudne svoje naivnosti. Kaj mora vse požirati, to boré občinstvo ljubljanskega butlja! Celó po notranjej Dalmaciji, po pustih kraških planjavah in po strmih rebrih dinarskih Alp se nū uže prevažajo — veliki Lloydni parobrodi! Ne mislite, da se šalimo; kajti vsakdo lahko čita v predčerašnjem „Tag-

blattu“: „Von der dalmatinischen grenze verlautet, das in Spalato täglich drei bis vier grosse Lloyd dampfer mit truppen, geschützen, munitio und proviant landen, um sofort in das innere Dalmaziens geschafft zu werden“. O sancta simplicitas!

— (Velikansko ribo) ali prav za prav — (oprostite mi besede nepremišljeno v naglici napisane, strogi gospod prirodopisec!) — sesalko v morskih vodah živečo, po imenu potval, ujeli so pred nekaterimi dnevi Omišljani pri otoku Krku blizu Reke, kakor se nam od onod piše. Žival je bila uže mrtva in jo je morje prav h kraju prineslo. Videti je bila v onem kraju uže pred kacimi štirinajst dnevi in vrli otočani so jo obstreljavali — seveda malim vspehom. Na dolgost meri baje okolo 13 metrov, obseg pak jej je 5 metrov. Morski ta velikan nij običen v naših morjih in je najbrž nekako zašel v te kraje ter tako na tujem žalostno sklenil življenje. Iz polu smrdljivega mesa in loja zdaj márno kuhajo v Omišlju maščobo in prirejajo olje. Ako bode kaj vrednosti imelo to delo njihovo, ne ve se, ker je silna tukajšnja vročina mnogo izkvarila in usmradila truplo poginolega potvala. Te vrste živali, ki so silno požrešne in celo morske pse ukončavajo, imajo v glavi nekakovo belo mast vorvan, ki daje prav dobro juho in se lahko drago prodaje. Žive obično samo v velikem oceanu in v atlantiških vodah. Leta 1852 so blizu Istre bili ujeli pet mladih taci živalij, katerih jedne hranije na Dunaji skelet.

Razne vesti.

* (Vojakovo zakonsko veselje.) Osješke novine poročajo: Jeden mnogih rezervistov, ki so odšli te dni skozi Osjek k svojim komandom, dal se je od svoje mlade žene do kolodvora spremili. Slovo je bilo gniljivo. Drugič je zvonec zapel, in soprogo skoči še enkrat iz vagona, da bi najzadnje še poljubil ljubljeno ženo; objeta stane, nemogoče se jima zdi, da bi se ločila, — zdajci zvon v tretjič zapoje, treba je iti v vagon, ali — ta zvon je bil rezervistov mrtvaški zvon, kajti prevzet od svojih čutil, bil je mladi vojak zadet od srčnega mrtuda in se je mrtev zgrudil pred ženo na tla.

* (Na glavo razbojnikovo.) Generalni komando v granici je razpisalo 600 gld. katere dobi tisti, ki razbojniškega glavarja Tanazija Rudiča živega ali mrtvega gospodski pripelje; 400 gld. dobi, kdor Stjepan Grubora Šiša živega ali mrtvega uhvati, a na glavo Nikole Beranje je 200 gld. razpisanih.

* (Rumunski minister) Bratiano je 17. t. m. z voza padel, ker so se mu bili konji splašili, in se je močno poškodoval.

* (Španjski glasovi.) Šest španjskih časopisov bode sodnijsko toženih, ker so rekli, da kraljica Mercedes nij narurte smrti umrla.

* (Magjarsko.) Iz Pešte se piše 15. t. m., da je bilo ta dan po noči v Gyöngyösu mej vladno stranko in opozicijo veliko pretepanje zaradi volitev. 62 osov je ranjenih, vojaki so prišli red narejat. Več ljudij je bilo v zapor dejanih.

* (Vse so pomorili.) V Boru na Češkem nastala je bolezen vnetica vranice — pri prašičih. Vsled tega so morali vse poklati in zdaj v tem kraju nemajo nijednega prašiča, ker družih ne smejo kupiti, dokler je ta bolezen.

Umrlji v Ljubljani.

* 16. julija: Jozefa Elesini, hči delavca, 4¹/₃ l., v Elizabetnej otroški bolnici, na sušici.

17. julija: Ferdinand Tomažič, sin poštnega uradnika, 16 d., cerkvene ulice št. 5, na bljuvanji. — Franca Kalin, hči delavke, 5 m., v Elizabetnej otroški bolnici na poljanskej cesti št. 18, vsled osepnice. — Anton Johanc, sin pomožnega uradnika, 1 m. 4 dn.,

na sv. Petra cesti št. 70, vsled božjasti. — Friderik Snaj, delavca s'n, 4 d., sv. Petra nasip št. 55, vsled božjasti. — Alojzij Varoga, sin zemljišnega najemnika, 3 l. 1 m., na mahu št. 4, vsled vnetice možjanske kožice.

Dunajska borza 19. julija.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)		
Enotni drž. dolg v bankovcih	64 gld.	75 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66	60
Zlata renta	75	—
1850 drž. posojilo	114	—
Akcije narodne banke	831	—
Kreditne akcije	259	50
London	115	60
Vapol	9	27
Č. kr. cekini	5	49
Srebro	101	—
Državne marks	57	15

Zahvala.

Srčno sočutje, katero se mi je skazalo dne 13. t. m. pri sprevedu moje nepozabljive soproge in učiteljice

Amalije Gerčar,

rojene Lenasi, me veže, da moram izreči vsem prijateljem, znancem, posebno pa gospodom učiteljem in učiteljicam domačega in tujega okraja za mnogobrojno spremstvo in mile nagrobnice najiskrenejšo zahvalo.

Št. Rupert na Dolenskem, 18. julija 1878.

Andrej Gerčar,
nadučitelj.

(226)

Slaba in škodljiva ponarejanja anaterinine ustne vode vzbujajo v zdravniških krogih nezaupanje, kar svedoči sledeče pismo: (185—1)

Gospodu dr. J. G. Popp-u,

c. kr. dvorni zobni zdravnik

na Dunaji, mesto, Bognergasse št. 2.

Szendrö.

Vaše blagorodje!

Uža več let rabim Vašo slavno znano anaterinino ustno vodo z najboljšim vspehom, a pogostoma se ponareja in pokvarja, tako, da sem sklenil, da bi pravo robo dobil, naravnost do Vašega blagorodja se obrniti s prošnjo, mi proti poštnem povzetju 4 sklenice anaterinine ustne vode in 3 škatlice ustnega prahu poslati.

Svojo prošnjo še jedenkrat ponavljam, ostanim največjim štovanjem udani

Dr. Lud. pl. Michwetz, kr. okrajni zdravnik.

Zaloge imajo v Ljubljani, vse lekarnе kakor tudi gg. Ant. Krisper, Ed. Mahr, J. Karinger, F. M. Schmitt, V. Petričič, L. Pirkar, P. Lassnik, Terček in Nekrep; v Postojni: J. Kupferschmidt; v Škofjeji Loki: C. Fabiani; v Kočevju: J. Braune; na Krškem: F. Bönches; v Idriji: J. Warta; v Kranji: K. Sarnik; v Litiji: Mühlwenzel, lekar; v Metliki: Matterjevi nasledniki; v Novem mestu: D. Rizzoli in J. Bergmann; v Radovljici: A. Roblek; v Kamniku: J. Macnik; v Črnomlju: J. Blazek; v Vipavi: A. Deperis.

Posestvo

se prodaje z ugodnimi pogoji v Dolu poleg Hrastnika v laškem okraju (Bezirk Tüffer), prav blizu cerkve, pripravno za gostilno, prodajalnice itd., — 63 oralov njiv, travnikov, vrta, vinogradov in gozda.

Natančneje pojasnila daje gospod

(221—2) Valentin Sabovnik,
topivec v Zagorji pri Savi.

Marko Wir empfehlen geschätzt.
als Bestes und Preiswürdigstes

Die Regenschirme,
Wagendecken (Plachen), Betteinlagen, Zeltstoffe
der k. k. pr. Fabrik

von M. J. Elsinger & Söhne

in Wien, Neubau, Zollergasse 2,

Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.

(159—25)

V „Narodnej tiskarni“ v Ljubljani je izšlo in se dobiva:

VIII. zvezek „Listki“:

Pomladanski valovi.

Roman, spisal I. Turgenjev, poslovenil dr. M. Samec. 8° 17 pol. Cena 60 kr.

Karel S. Till

trgovstvo s knjigami in papirjem, pod Trančo št. 2, zaloga vseh potrebščin za urade in kupčijstvo; zaloga navadnega, pisemskega in zavijalnega papirja. Vse potrebšchine za morjevece (inženirje), slikarje in risarje. Najnovejše v konfekciji za papir. Zapisovalne in opravilne knjige. Izdeljujejo se tudi monogrami na pisemski papir, vizitne karte in pisemske zavitke. (158-35)

V najem

se želi vzeti štacuna na Kranjskem, v trgu ali v velikej vasi, štacune poleg cerkve imajo prednost. Ponudbe naj se pošiljajo administraciji „Slovenskega Naroda“ pod: J. K. št. 15 do 1. septembra t. l. (225-1)

Hiša v Ljubljani,

na dobrem kraju, z dvoriščem, vodnjakom, s hlevom za 8 do 10 konj in z globoko kletjo, se iz proste roke prodá pod ugodnimi pogoji. V hiši je tudi gostilnica in pekarnja, katera se tudi za sv. Mihel oddá. — Natančneje pové opravništvo „Slovenskega Naroda“. (224-1)

Tujci.

17. julija:

Evropa: Polaj iz Vač. — Schlejer iz Gradca. — Strohmayr iz Trsta. Pri Slonu: Kukulj iz Dunaja. — Perko iz Šebenika. — Freund iz Trsta. — Delena iz Dunaja. — Mayersbach iz Koroskega. Pri Mailé: Koller iz Dunaja. — Mažucato iz Trsta. — Bingler iz Dunaja. — Pischek iz Kočevja. — Stein iz Dunaja. — Bunzel iz Gradca. — Freund iz Trsta. — Grčar iz Novega mesta. Pri bavarskem dvoru: Krašan, Konz iz Celja. — Foschi iz Istre.

Hrvatska prostovlastna (alodijalna) vina,

najboljše garantovane vrste, priporoča za nizke cene

velika trgovina z vinom
Anton Nossan-ovih sinov
v Zagrebu.

(220-2)

Gospodinjam!

Mej vsemi kavnimi primesimi ima najboljši vseh

Franckova kava,

iznajdba Henrik Franckovih sinov v Ludvigsburgu,

ker ima jako fin okus in mnogo redilnih tvarin v sebi. — Da bi škodovali tej jako priljubljenej

Franckovej kavi,

po kateri se mnogo povprašuje, skuša veliko fabrikantov razne in slabše izdelke prodajati z renomiranim imenom: *Franckova kava*; da, mnogo poslužuje se jih polne firme:

Henrik Franckovi sinovi v Ludvigsburgu, lastniki 6. fabrik v Ludvigsburgu (2 fabriki), Rieth, Bretten, Meimsheim in Grossgartach.

Zakaj? — Zato, da se kupovalke ovarajo! — Zato: **previdnost pri nakupovanju!**

Zato pa morajo iznajdniki in fabrikanti **prave Franckove kave** djati na zaboje in zavitke podpis:

!! *Heinrich Franck Söhne* !!

in postavno imenovane varstvene marke:

ter se čestite gospodinje prosijo, naj gledajo natanko na ta znamenja, da bodo mogli

pravo kavo

od neprave, ponarejene razločiti.

V vseh boljših špecerijskih prodajalnicah dežele se

prava Franckova kava

dobi na prodaj, obznanovana z gori navedenimi varstvenimi markami in podpisom. (159-4)

Umrath & Comp. v Pragi,

fabrikanti poljedeljskih mašin, priporočajo svoje po strogo solidnej izpeljavi, lahkej hoji in čistej mlatvi dobro znane posebnosti v

ročnih i vlečnih mlatilnih garniturah

z 1-8 konjskimi ali volovskimi močmi, in sicer premakljive in nepremakljive. — Potem izdelujemo mnogovrstne velikosti dobro izkušene:

mašine za žito snažiti, mašine za ličkanje turšice, skoporezne mašine

itd. itd.

(114-14)

Ilustrovane cenike brezplačno in franko.

Zaloga in zastopništvo je pri J. Debevcu v Ljubljani.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Znamenito!

Medicinsko-popularna razsodba o zdravljenih močéh ter učinkih

pravega

Wilhelmovega

antiartritičnega antirevmatičnega

kri čistilnega čaja,

utemeljena na resničnih dokazih.

Jedino mnogi dokazi ob izvrstnih učinkih gori imenovanega čaja proti skrnini in revmatičnim boleznim, kakor tudi vsečen sprejem in poraba mnogih umnih zdravnikov, navoli so nas do misli, tukaj izpregovoriti nekoliko besedij o tem važnem predmetu. Prav mnogo ljudij leto za letom obiskuje žveplene kopeli, da si olajšajo ali se osvobodijo skrnine ter revmatičnih boleznij in da se zares kakor v novo ustvarjeni vračajo domov. Dvojno torej morajo trpeti oni, katerim bodi-si premajhena denarna sredstva ali nemo-gočnost, ostaviti svoj posel ter ločiti se od svojih domačih, zabranjajo na isti način zdraviti se pri materi naravi; obsojeni so v večno trpenje. Ob tacem slučaju tedaj se je ta čaj že često pokazal oblažilnega ter je za tega delj velike vrednosti. Ta čaj ima poseben vpliv na mokrico, pót in kri bolnikovo, kar smo opazili pri kemičnem preiskavanju mokrice ter potú, in more vsak, ki ima skrnino ali revmatično bolezen ter rabi ta čaj, očevidno izpremembo, osobito v mokrici (katera se že posle nekaterih dnij jame kaliti ter se naposled ob dnu zgosti, kamor se uležejo tudi vse dražljive snovi) opaziti sam, pri čemer se lahko ob jednem tudi raduje dan za dnevem pojemajoče boleznij, katera naposled izgine popolnem.

Baš tako uzročuje ta čaj (ako ga piješ predno greš spat) na koži nekakovo zbadanje ter pospešuje izmerno izparivanje, katero je za bolnika vedno prav lajševalno.

Vžitek tega čaja nij nikakor neprijeten, on ne obtežuje prebavljanja nego celo pri nekaterih osebah pospešuje odprtje. Takó smemo tedaj po pravici imenovati ta čaj novo in neprecenljivo zdravilo proti skrnini in revmatizmu ter za čiščenje krvi. (390-5)

Jedino pravi prireja

Franjo Wilhelm, lekarnar v Neunkirchenu.

Zavitek, razdeljen v 8 vzemkov, prirejen po zdravniku zapovedi, z navodom uporabi v raznih jezikih 1 gid., za kolek in pozavanje 10 kr.

Svarilo. Varovati se je nakupa ponarejanj ter naj zatorej vsak zahteva vedno le „Wilhelmov antiartritičen antirevmatičen kri čistilen čaj, ker so priredki, ki služe samo pod imenom antiartritičnih antirevmatičnih kri čistilnih čajev, jedino ponarejeni ter jaz vedno svarim pred nakupavanjem tacih.

Da ugodim p. t. občinstvu, poslal sem in imajo pravi **Wilhelmov antiartritičen antirevmatičen kri čistilen čaj** tudi

Ljubljana: Peter Lassnik;

Beljak: *Mat. Fürst*; Borgo: *Josip Bettanini*, lekarnar; Bruck na Muri: *Albert Langer*, lekarnar; Bolcan: *Franjo Waldmüller*, lekarnar; Bruneck: *J. P. Mahl*; Belovár: *Rud. Svoboda*, lekarnar; Briksen: *Leonhard Staub*, lekarnar; Celje: *Daumbach-ova* lekarna in *Franjo Rauscher*; Cormons: *Hermes Codolini*, lekarnar; Celovec: *Karl Klemenčič*; Cortina: *A. Cambruzzi*; Deutschland: *Müller-jevi dediči*; Esek: *J. C. von Dienes*, lekarnar; *Josip Pobetzký*, lekarnar; Fürstenfeld: *A. Schróckenfuss*, lekarnar; Frohnleiten: *V. Blumauer*; Friesach: *O. Russhelm*, lekarnar; *A. Aichinger*, lekarnar; Felzbach: *Josip König*, lekarnar; Gorica: *A. Franzoni*, lekarnar; Gradec: *J. Burgleitner*, lekarnar; Guttaring: *S. Vatterl*; Grubisnopolje: *Josip Malich*; Gospic: *Valentin Vouck*, lekarnar; Grafendorf: *Josip Kaiser*; Hermagor: *Jos. M. Richter*, lekarnar; Hall (Tirolsko): *Leop. von Aichinger*, lekarnar; Judenburg: *F. Senekovitsch*; Innichen: *J. Stapp*, lekarnar; Imst: *Vilj. Deutsch*, lekarnar; Ivanič: *Ed. Tollovič*, lekarnar; Karlovec: *J. Benič*, lekarnar; *A. E. Katkič*, lekarnar; Kindberg: *J. Karinič*, lekarnar; Kapfenberg: *Turner*, lekarnar; Knittenfeld: *Vilj. Vischner*, lekarnar; Kranj: *Karl Sanič*, lekarnar; Linz: *Franjo pl. Erlach*, lekarnar; Leoben: *Ivan Peferschy*, lekarnar; Maribor: *Alois Quandest*; Metlika: *Alfred Matter*, lekarnar; Mürzzuschlag: *Ivan Danjer*, lekarnar; Murau: *Ivan Steyrer*; Mitrovica: *A. Kerstenovitch*; Mals: *Ludvig Pöll*, lekarnar; Novo mesto: *Dom. Rizzoli*, lekarnar; Neumarkt (Stajersko): *Karl Maly*, lekarnar; Otočac: *Edo Tomay*, lekarnar; Postojna: *Josip Kupferschmidt*, lekarnar; Peterwardein: *L. C. Junginger*; Pliberg: *Ivan Neusser*, lekarnar; Požega: *Ant. pl. Hegedüs*, lekarnar; Prassberg: *Ivan Tribuč*; Ptuj: *C. Girod*, apoteker; Rottenmann: *Franjo X. Illing*, lekarnar; Roveredo: *Richard Thales*, lekarnar; Samobor: *F. Schwarz*, lekarnar; Sebenico: *Peter Beros*, lekarnar; Slov. Bistrica: *Adam pl. Putkowsky*; Slov. gradec: *G. Kordik*, lekarnar; *Jos. Kaligarič*, lekarnar; Strassburg: *J. V. Corton*; St. Veit: *Julian Rippert*; Stainz: *Valentin Timoschek*; Semlin: *D. Joannovicz-a sin*; Spljet: *Venatio pl. Prazio*, lekarnar; Schlanders: *B. Würstl*, lekarnar; Trst: *Jak. Scavallo*, lekarnar; Trient: *Ant. Santoni*; Trbiž: *Eugen Eberlin*, lekarnar; Vukovar: *A. Kraicovits*, lekarnar; Vinkovce: *Fried. Herzog*, lekarnar; Varaždin: *Dr. A. Halter*, lekarnar; Zagreb: *Sig. Mittelbach*, lekarnar; Senj: *Josip Accurti*, lekarnar; Zader: *N. Androvič*, lekarnar; Zlatar: *Ivan N. Pospisil*, lekarnar.